

LIFE PEAT restore LIFE15 CCM/DE/000138

“CO₂ emisijų sumažinimas atkuriant nusausintus ir degraduojančius durpynus Šiaurės Europos lygumose”

KIMINŲ IR KITŲ AUKŠTAPELKĖMS BŪDINGŲ AUGALŲ ĮKURDINIMAS IŠEKSPLOATUOTŲ DURPYNŲ REKULTIVAVIMUI.

Lietuvos ir užsienio šalių patirtis

*Nerijus ZABLECKIS
Dr Jūratė SENDŽIKAITE
Dr Leonas JARAŠIUS
Žydrūnas SINKEVIČIUS*

LIFE PEAT restore LIFE15 CCM/DE/000138

“CO₂ emisijų sumažinimas atkuriant nusausintus ir degraduojančius durpynus Šiaurės Europos lygumose”

Tikslas - sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas taikant gerąją praktiką bei **inovatyvius metodus** atkuriant sausinimo pažeistus durpynus bei išekspluotuosius durpynus.

Skaidantis durpėms prarandama 2–3 Gt/metus anglies dioksido (CO₂) atsargų išsiskiria ir kitų šiltnamio efektą sukeliančių dujų – azoto oksidų (NxO) ir metano (NH₄).

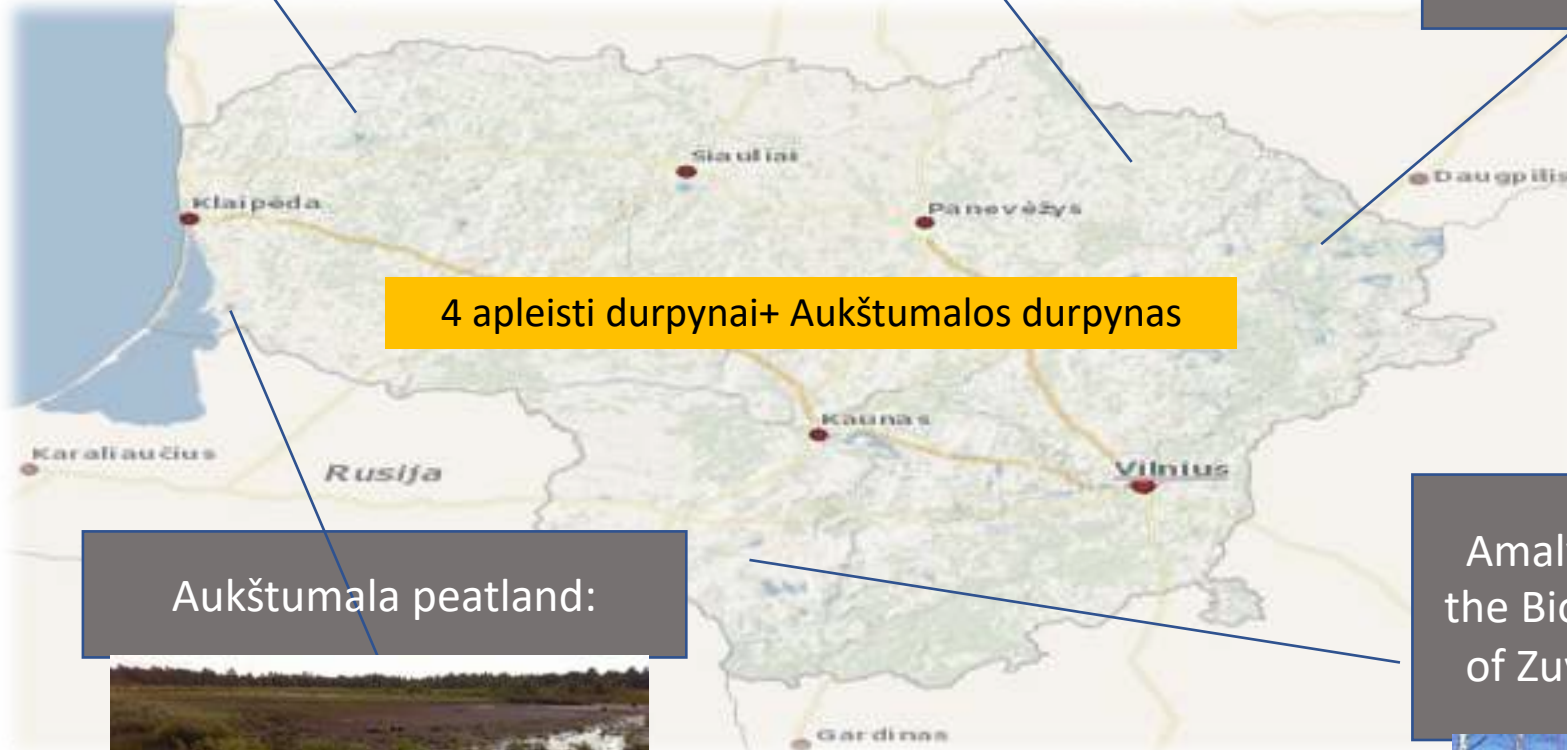
Plinkšių Peatland

Sachara peatland

Pučios telmological reserve

4 apleisti durpynai+ Aukštumalos durpynas

Aukštumala peatland:

Amalvas peatland in the Biosphere Reserve of Zuvintasdurpynas

Bendras plotas – 400 ha

Kiminių ir kitų aukštapelkių augalų įkurdinimo etapai

- Idėja

- Vietovės tyrimai

- Derinimai, leidimų gavimas

- Įrengimas: žemės darbai, vandens privedimas ir kt.

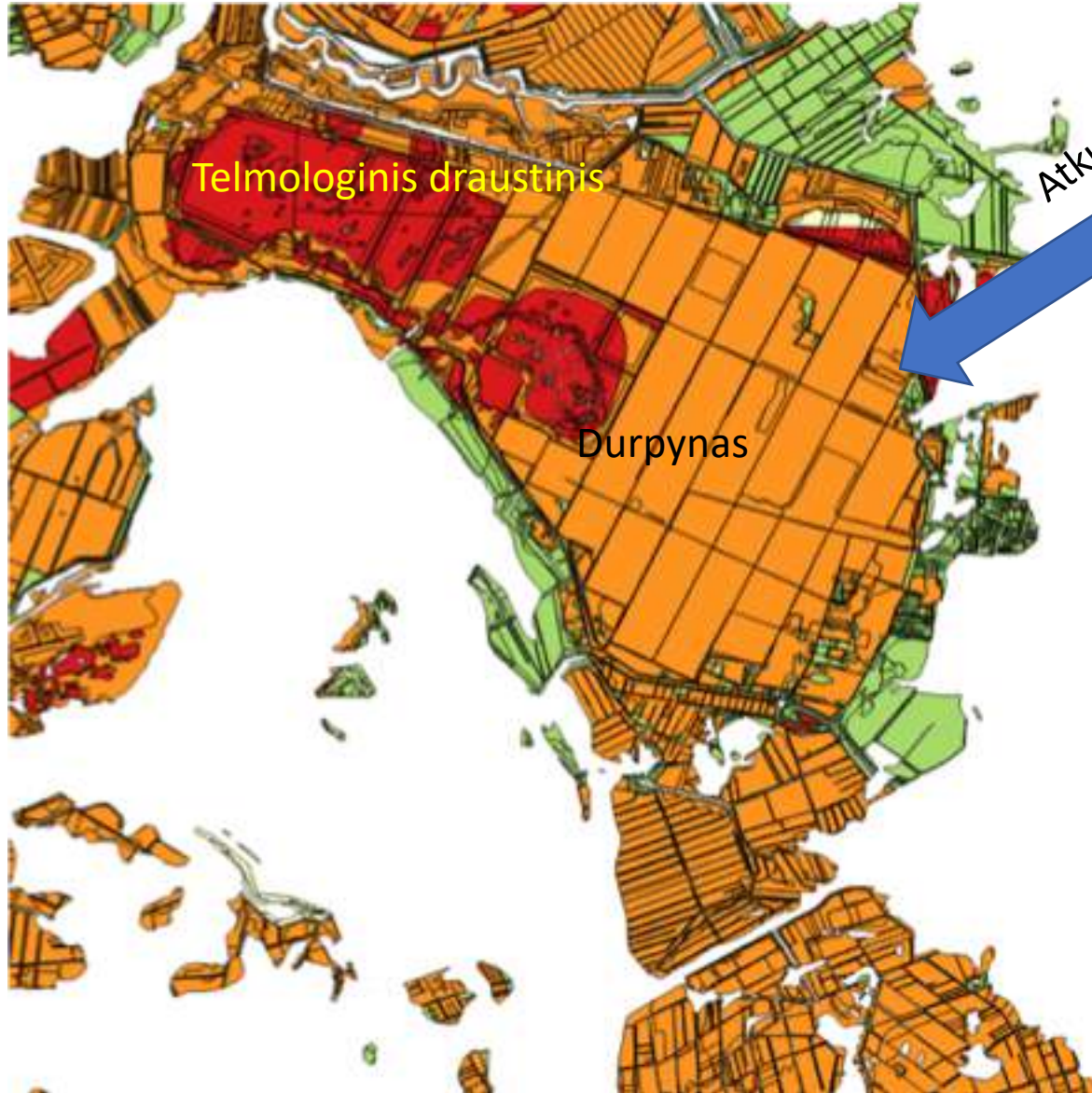
- Donorinės medžiagos paskleidimas

- Priežiūra

Vietovė – pabaigta eksplotuoti Aukštumalos (Traksėdžių) durpyno dalis

Atkuriamas plotas

- Pelkininkystei tinkami plotai su apribojimais
- Pelkininkystei tinkami plotai (žemės ūkio naudm.)
- Saugomos teritorijos

Bendras plotas – 10 ha
Kiminių laukas - 2 ha

Ištrauka iš pelkininkystės studijos
Žemėlapis (Lietuvos gamtos fondas, 2007)

- LEGEND**
- Border of peat mining fields
  - Project site
  - Draining ditches
  - Blocking main ditches
  - Removal of reeds and bushes
  - Information board
  - Sphagnum spreading
  - Project LIFE AUKŠTUMALA LIFE12NAT/LT/000965 site

TECHNICAL PARAMETERS:
Peatland area to be restored, 10,2 ha
Length of main ditches to be blocked, 0,7 km

Pirmi bandymai 2011 m.

Laistymo metodai anksčiau...

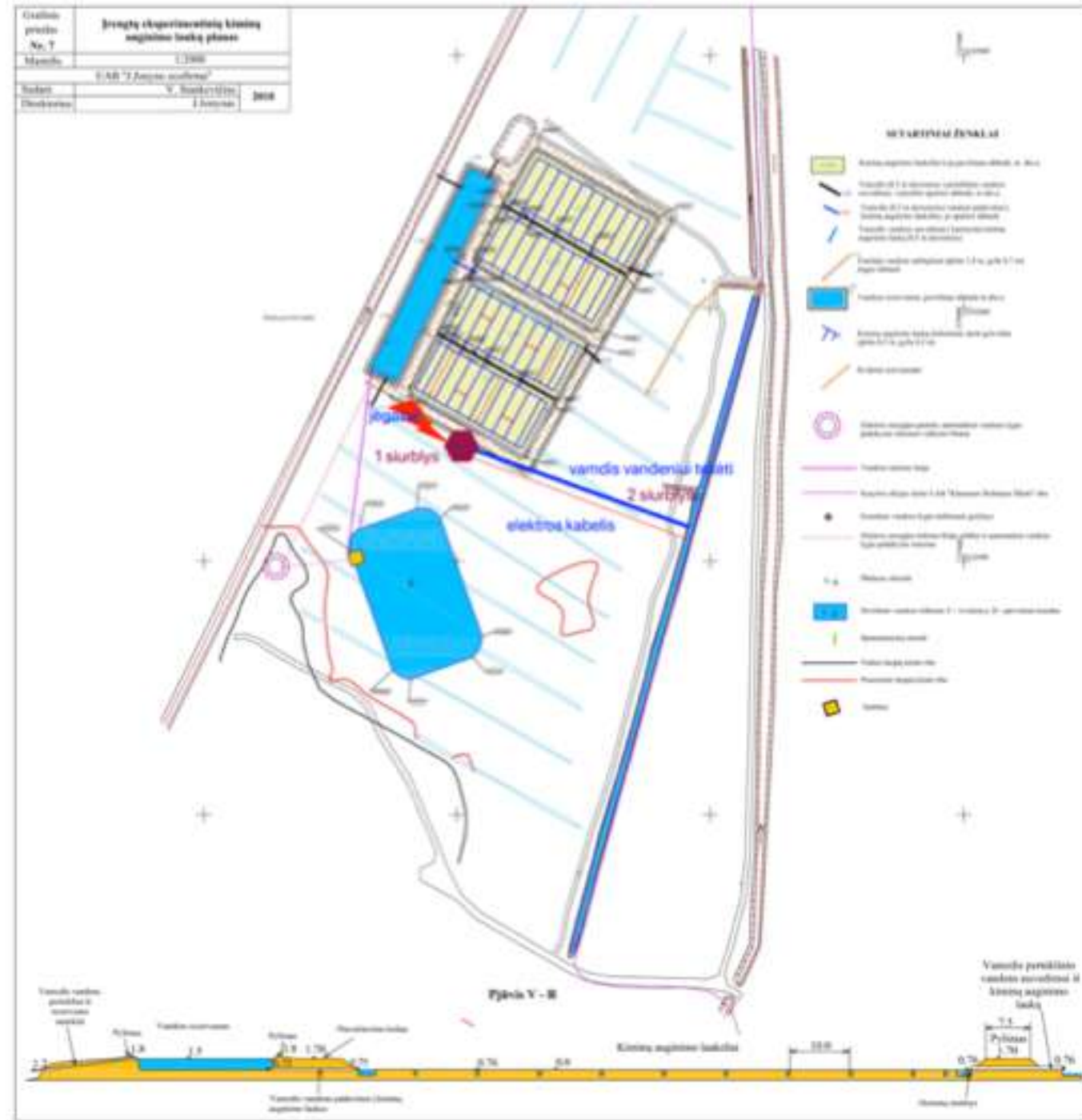
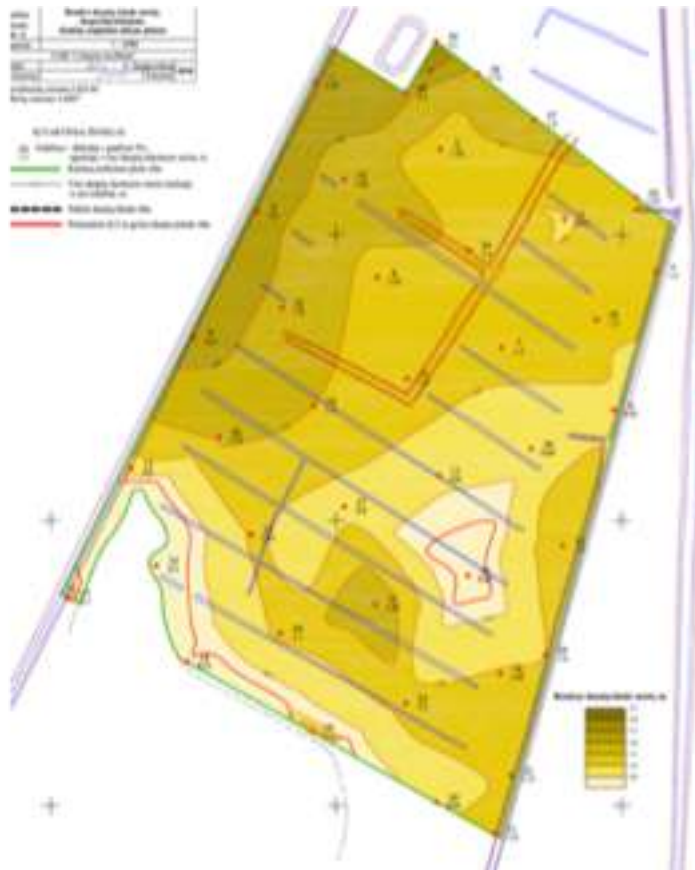
2015

Tyrinėjimai:

- markšeideriniai tyrimai
- hidrologiniai tyrimai (filtracija ir kt.)
- projektavimas, derinimas su Lietuvos geologijos tarnyba

Atsarginis rezervuaras

Kimių laukas, 2 ha

Vandens pritekėjimas

Pgrindinis vandens rezervuaras

Vandens pertekliaus nubėgimas

- Įrengti 10 m pločio juostos, su apvadiniais vandens grioviais
- Donorinė kiminių danga paskleista 2019 m.

Kiminių sodinimas:

- Donorinė medžiaga surinkta iš kasybai ruošiamų laukų ir iš atsikūrusių laukų;
- 400 maišų, apie 120 m³, t.y. apie 60 m³ / 1 ha
- Darbas sunkus. Tiek rinkti, tiek skleisti ...

Kiminių auginimo sklypo formavimas ir donorinės medžiagos sklaidimas Aukštumalos durpyne (Lietuva, 2019 m. rugsėjis): a – sklypo formavimo darbai (2019 04), b – donorinės medžiagos rinkimas; c) donorinės medžiagos sklaidimas rankiniu ir d) mechanizuotu būdu, e) mulčiavimas šiaudais; f) užtvindytas sklypas

Po sodinimo 2020 m.

2020 – 2021 žiema

Saulės elektrinė: 5 kw galios su kaupikliu.

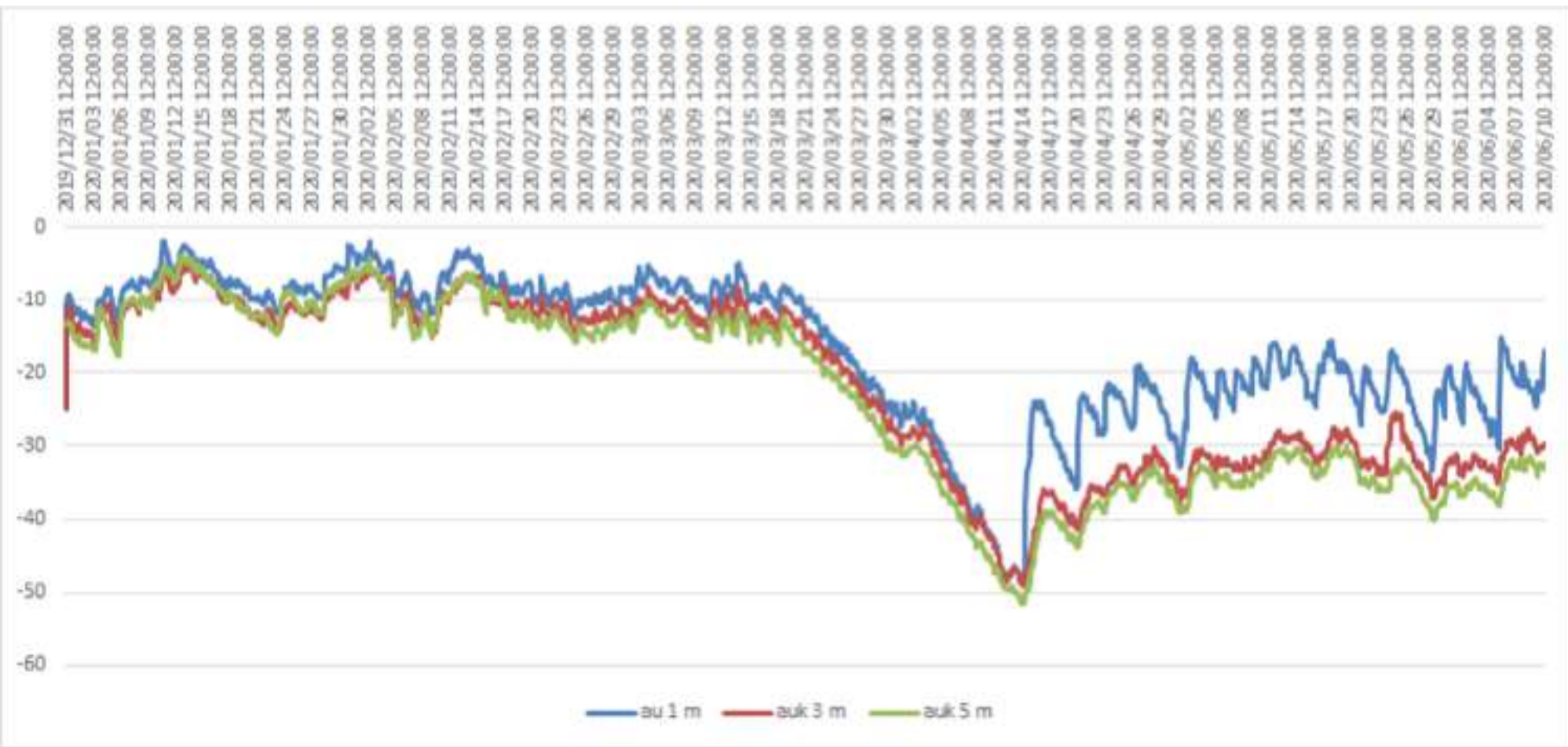
2021 m. ruduo

Vandens palaikymo problemos

- 2020 metų sausra turėjo didžiulę neigiamą įtaką

Išvados

- Kad ir kokia geriausia praktika ir metodai, pritaikyti kitose šalyse, regionuose, nevisada visiškai pasiteisina dėl kitokių sąlygų, ypatybių ir pan.
- Atkūrimo vietos turi būti parinktos įvertinus vietovės kompleksškumą, o svarbiausia vandens prieinamumą, gebėjimą išlaikyti tinkamą vandens lygį.
- Prieš sodinant būtina JAU turėti pastoviai veikiančią vandens tiekimą. Saulės energijos įgaminės įrengimas tokioje vietovėje yra itin sudėtingas.
- 2020 metų sausra stipriai pakenkė pasodinti dangai, išgyveno apie 5 proc. dangos
- 2020 m. rudenį atsodinta kiminių danga 1 ha, jų išgyvenimo procentas geresnis, užtikrinta vandens palaikymas suteikia vilčių geresniems rezultatams.

Děkoju už d^v měsí!